

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

8η Συνάντηση των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων Ρώμη, 24 - 26 Μαρτίου 2010

Πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη από 24 έως 26 Μαρτίου 2010, η 8η Συνεδρίαση των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων (ΕΑΔ), την οποία φιλοξένησε το Ιταλικό Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο. Στη συνεδρίαση συμμετείχαν εκπρόσωποι των διαχειριστικών αρχών και των ΕΑΔ Κρατών – Μελών, θεματικοί εμπειρογνώμονες που είχαν προσκληθεί από ΕΑΔ και στελέχη του Contact Point (CP) του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΔΑΑ).

Το πρόγραμμα της συνάντησης περιελάμβανε τα ακόλουθα:

- Παρουσίαση του Ιταλικού Εθνικού Αγροτικού Δικτύου.
- Παρουσίαση των δραστηριοτήτων του CP.

Επιβεβαιώθηκε η δημιουργία της 4^{ης} θεματικής ομάδας εργασίας με θέμα **«Μηχανισμοί Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Αγροτική ανάπτυξη (*Delivery Mechanisms of EU Rural Development Policy*)»**. Στο πλαίσιο ενός 12μηνου χρονοδιαγράμματος εργασίας θα εξετάσει την εμπειρία από την εφαρμογή των ΠΑΑ, με σκοπό να βελτιώσει την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των ευρωπαϊκών πολιτικών για την αγροτική ανάπτυξη.

Τα Focus Group της Υποεπιτροπής LEADER έχουν ξεκινήσει τις εργασίες τους στα εξής θέματα:

- 1ο **«Εφαρμογή της προσέγγισης «εκ των κάτω προς τα πάνω» (Implementation of the bottom up approach)»**,
- 2ο **«Διατήρηση του καινοτομικού/πειραματικού χαρακτήρα του LEADER (Preserving the innovative/experimental character of LEADER)»** και
- 3ο **«Εφαρμογή του μέτρου ‘συνεργασίες’ (Implementation of the measure cooperation)»**.

Τα πρώτα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν στην επόμενη συνάντηση της υποεπιτροπής LEADER η οποία προγραμματίζεται στις 20 Μαΐου.

Εξαιτίας των θετικών αποτελεσμάτων της υποστήριξης των Διατοπικών Συνεργασιών του LEADER και της προώθησης του ‘Οδηγού Διεθνικών Συνεργασιών’ από το CP σε τρεις διεθνείς εκδηλώσεις, σχεδιάζεται η συνέχιση της συμμετοχής του CP σε παρόμοιες εκδηλώσεις. Οι νέες σχεδιαζόμενες δυνατότητες της ιστοσελίδας του ENRD αναμένεται να διευκολύνουν τη πρόσβαση στην πληροφόρηση των ΕΑΔ. Το ‘δυναμικό’ τμήμα της ιστοσελίδας **«My ENRD»** θα περιέχει μια σειρά από νέα διαδραστικά εργαλεία. Η έναρξη λειτουργίας θα γίνει εντός των επόμενων 4-6 εβδομάδων.

- Διεξαγωγή τεσσάρων εργαστηρίων με θέμα: Α) Κοινωνική γεωργία, Β) Πολιτική για τα δάση και Γ) Ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας στον αγροτικό χώρο και Δ) Πιλοτικό “*Project Information & Knowledge Sharing Exchange*” (PIKSE) / συνάντηση Συντονιστικής Ομάδας “αξιοσημείωτης εμπειρίας”.
- Προαιρετική επιλογή μεταξύ δύο θεματικών επιτοπίων επισκέψεων ή του forum των ΕΑΔ. Οι επισκέψεις ήταν οι εξής: 1) Παραδείγματα “Κοινωνικής” γεωργίας στην περιαστική περιοχή της Ρώμης και 2) Παραδείγματα δασικών πρακτικών στην Περιφέρεια της Umbria. Σκοπός τους ήταν μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση και κατανόηση των αντίστοιχων εργαστηρίων, αλλά και ο διάλογος με τους αγρότες και τους δασοκτήμονες σχετικά με τις πρακτικές τους ανάγκες και δυνατότητες. Στην επίσκεψη που αφορούσε την “Κοινωνική” γεωργία συμμετείχε η Κατερίνα Τσολακίδη ενώ στο forum συμμετείχαν οι Ευαγγελία Βουμβουράκη και Πέτρος Μούχας

Το Forum των ΕΑΔ απασχόλησαν τα εξής θέματα:

- 1) Ως καλές πρακτικές παρουσιάστηκαν η δομή των ΕΑΔ της Δανίας, της Ουγγαρίας και της Βαλλονίας Βελγίου και οι προβλεπόμενες δραστηριότητες τους για το 2010. Στόχος ήταν η δημιουργία μιας αναλυτικής εικόνας όσον αφορά τα ΕΑΔ (στρατηγική, δομή, διαχείριση, δραστηριότητες) και η κατάδειξη της εμπλοκής των ΕΑΔ στη διαδικασία ανάπτυξης του περιεχομένου της ιστοσελίδας του ENRD.
- 2) Η αποτύπωση των ΕΑΔ θα είναι μια συνεχώς εξελισσόμενη διαδικασία στο πλαίσιο που έχει προταθεί από το CP. Η συλλογή πληροφοριών από τα ΕΑΔ θα γίνεται με χρήση τηλεφώνου, τηλεδιασκέψεων αλλά και αποστολών σε Κ.Μ. όταν είναι εφικτό.
- 3) Παρακολούθηση της δικτύωσης (Monitoring of Networking)
Επισημάνθηκαν οι διαφορές στην παρακολούθηση των δικτύων οφειλόμενες στο κανονιστικό πλαίσιο (ΕΑΔ που παρακολουθούνται ως προγράμματα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο CMEF (Γερμανία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία) και ΕΑΔ τα οποία παρακολουθούνται σαν τμήματα της τεχνικής βοήθειας)
Κάποια ΕΑΔ μίλησαν για τη δική τους προσέγγιση όσον αφορά στη διαδικασία παρακολούθησης. Το ιταλικό ΕΑΔ ανέφερε ότι επανεξετάζει τη διαδικασία παρακολούθησης που έχει ήδη σχεδιάσει, με στόχο την δημιουργία ενός συστήματος παρακολούθησης που λαμβάνει υπόψη ποιος είναι ο πραγματικός δικαιούχος των δραστηριοτήτων του ΕΑΔ. Το σουηδικό ΕΑΔ έχει αναθέσει σε εξωτερικό εμπειρογνώμονα τη παρακολούθηση. Το ΕΑΔ της Βαλλονίας ενδιαφέρεται για την δημιουργία ενός συστήματος ‘αυτοαξιολόγησης’ και καλεί και άλλα ενδιαφερόμενα ΕΑΔ σε συνεργασία.

Προτάθηκε και συμφωνήθηκε να αναπτυχθεί από το CP ένα ανοιχτό check list πιθανών δεικτών παρακολούθησης, το οποίο θα συμπληρωθεί από τα ΕΑΔ και θα ολοκληρωθεί πριν από την 9^η συνάντηση των ΕΑΔ στη Μάλτα τον Ιούνιο 2010.

A) Στο εργαστήριο για την «**Κοινωνική**» γεωργία συμμετείχαν εκπρόσωποι από τις κάτωθι χώρες : Ηνωμένο Βασίλειο, Βέλγιο (Φλάνδρα), Ιταλία, Ουγγαρία, Ελλάδα, Φινλανδία, Σουηδία, Ιρλανδία, Εσθονία, Λετονία και Ελλάδα (Κατερίνα Τσολακίδη).

Αρχικά η εκπρόσωπος του CP παρουσίασε συνοπτικά την κατάσταση που επικρατεί στην «κοινωνική» γεωργία σε κάποιες χώρες (Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ολλανδία, Σουηδία, Ην. Βασίλειο, Σλοβενία, Γερμανία, Γαλλία) βάσει των απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που είχε διανεμηθεί σε προηγούμενη συνάντηση του εργαστηρίου. Το βασικότερο συμπέρασμα που προέκυψε από την παρουσίαση αυτή είναι η σημαντική παραλλακτικότητα που παρουσιάζει η εφαρμογή της «κοινωνικής» γεωργίας στα διάφορα κράτη.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν κάποιες ταινίες μικρού μήκους από μονάδες που ασκούσαν «κοινωνική» γεωργία από τις εκπροσώπους του Ηνωμένου Βασιλείου και της Σουηδίας ενώ η ιταλική αντιπροσωπεία ανέλυσε το πώς εφαρμόζονται δράσεις «κοινωνικής» γεωργίας στην Ιταλία.

Η συζήτηση που ακολούθησε επικεντρώθηκε στους διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της «κοινωνικής» γεωργίας από τους συμμετέχοντες καθώς και το ποια θα πρέπει να είναι τα θέματα που θα συζητηθούν στο πλαίσιο του εργαστηρίου.

Το μεσημέρι της πρώτης ημέρας πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στην «Cooperativa Agricoltura Carodargo». Η εκμετάλλευση ήταν καθετοποιημένη καθώς, εκτός από την πρωτογενή παραγωγή, πραγματοποιούσε μεταποίηση και εμπορία του τελικού προϊόντος. Συγκεκριμένα, παρήγαγε καλλωπιστικά φυτά, λαχανικά, λάδι, πουλερικά, αυγά, κρασί και μέλι, είχε κατάστημα που τα εμπορευόταν καθώς και εστιατόριο. Ενώ αρχικά είχε ξεκινήσει ως οικογενειακή επιχείρηση, εξελίχθηκε σε μία ένωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στην οποία - σύμφωνα και με την ιταλική νομοθεσία - το 30% των εταίρων κατ' ελάχιστον είναι άτομα με αναπηρίες (η συγκεκριμένη αριθμεί 24 μέλη εκ των οποίων τα 8 είναι άτομα με ειδικές ανάγκες). Λόγω μη επάρκειας χρόνου και ακαταλληλότητας ώρας επίσκεψης δεν ήταν δυνατή η επίσκεψη όλων των εγκαταστάσεων της μονάδας. Σύμφωνα, όμως, με την παρουσίαση που έγινε από μια εκπρόσωπο της εκμετάλλευσης, η επιχείρηση απολαμβάνει την εκτίμηση τόσο της τοπικής όσο και της ευρύτερης κοινότητας. Η χρηματοδότηση-ενίσχυση, που έχει λάβει η συγκεκριμένη εκμετάλλευση από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, αφορούσε στην κατασκευή του οινοποιείου και όχι σε κάποια δράση σχετιζόμενη με την «κοινωνική» γεωργία.

Η δεύτερη ημέρα της συνάντησης ξεκίνησε με μια ανασκόπηση των συμπερασμάτων της πρώτης ημέρας. Τονίστηκε ιδιαίτερα η μεγάλη ποικιλομορφία στην άσκηση της «κοινωνικής» γεωργίας στα διάφορα κράτη και η ανάγκη εξέτασης «case studies» τόσο καλών, όσο και προβληματικών πρακτικών, προκειμένου να αποκτήσουν όλοι οι συμμετέχοντες καλύτερη εικόνα της υφιστάμενης κατάστασης. Επιπλέον, επισημάνθηκε η σημασία του ρόλου των εθνικών δικτύων στην προώθηση δράσεων σχετικών με την «κοινωνική» γεωργία στα προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης όχι μόνο σε επίπεδο δυνατότητας αλλά, αν είναι δυνατό, σε επίπεδο εφαρμογής. Επίσης, χρήσιμο στοιχείο είναι το ποσοστό των εκμεταλλεύσεων που υλοποιούν «κοινωνική» γεωργία και έχουν χρηματοδοτηθεί από τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, με ποιο τρόπο έγιναν και για ποιες δράσεις και για το σκοπό αυτά θα πρέπει τα μέλη του εργαστηρίου να συλλέξουν σχετικά στοιχεία για τις χώρες τους. Παράλληλα, θα πρέπει να εξεταστεί και ποια είναι η στρατηγική για την «κοινωνική» γεωργία σε όλες τις χώρες ανεξάρτητα αν χρηματοδοτείται ή όχι από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα με τις περαιτέρω δραστηριότητες του εργαστηρίου τον Απρίλιο προβλέπεται να ξεκινήσει η συλλογή των ανωτέρω στοιχείων, τον Μάιο να υπάρξει κάποια επικοινωνία μέσω videoconference, τον Ιούνιο να παρουσιαστεί ένα σχέδιο εγγράφου, που θα έχει ενσωματώσει τα στοιχεία αυτά, ενώ παράλληλα θα εξεταστούν και τα πρώτα «case studies», ώστε στο τέλος Ιουνίου (πιθανά στη Μάλτα) να συζητηθεί αναλυτικότερα το έγγραφο και η πορεία συλλογής στοιχείων. Στόχος είναι να είναι έτοιμο έως τα μέσα Σεπτεμβρίου το τελικό σχέδιο του εγγράφου, προκειμένου να συζητηθεί τέλος Σεπτεμβρίου στη συνάντηση στη Φλάνδρα.

Επίσης, το CP επεσήμανε ότι αυτή η χρονιά είναι εξαιρετική ευκαιρία για την «κοινωνική» γεωργία καθώς είναι η χρονιά της «κοινωνικής ενσωμάτωσης» και υπάρχει χώρος για τέτοιου τύπου δράσεις. Τέλος, συμφωνήθηκε ομόφωνα η συλλογή και η χρήση παραδειγμάτων και από χώρες που δε συμμετέχουν στο εργαστήριο όπως η Γαλλία και η Νορβηγία αλλά ασκούν «κοινωνική» γεωργία.

B) Το εργαστήριο για την «**Πολιτική για τα δάση**» δεν είχε δικό μας εκπρόσωπο.

Γ) Στο εργαστήριο με θέμα «**Ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας στον αγροτικό χώρο**» συμμετείχαν τα Κ.Μ. : Ιταλία, Ιρλανδία, Δανία, Ουγγαρία, Σουηδία, Κύπρος, Μάλτα, Σλοβακία, Ρουμανία, Ολλανδία, Λετονία, Λιθουανία, Εσθονία, Ελλάδα (Ευαγγελία Βουμβουράκη) και ο κ. Χάρης Μαρτίνος από το CP.

Αντικείμενο της συνάντησης ήταν να καθοριστεί και να τεκμηριωθεί ο στόχος αυτής της πρωτοβουλίας, να οριστούν κοινές περιοχές/θέματα ενδιαφέροντος πάνω στα οποία θα

στηριχθούν κοινές μελλοντικές δράσεις καθώς και να σχεδιαστούν και να συμφωνηθούν τα επόμενα βήματα.

Από το Contact Point έγινε μια εισαγωγική περιγραφή των προτεινόμενων ευρύτερων και συγκεκριμένων στόχων της πρωτοβουλίας καθώς και μια πρόταση των πιθανών αποτελεσμάτων και των αρχικών δραστηριοτήτων.

Οι ενότητες του εργαστηρίου στόχευαν στη διερεύνηση των βραχυπρόθεσμων (π.χ. τρέχουσα οικονομική κρίση) και μακροπρόθεσμων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές και στο προσδιορισμό αποτελεσματικών και στοχοθετημένων ενεργειών οι οποίες θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη.

Εκπρόσωποι του ιρλανδικού, ιταλικού και ολλανδικού ΕΑΔ παρουσίασαν εργαλεία και καινοτόμες ενέργειες υποστήριξης των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό χώρο.

- Το **ιρλανδικό ΕΑΔ** παρουσίασε τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην Ιρλανδία επισημαίνοντας ότι οι αγροτικές περιοχές πλήττονται περισσότερο από την κρίση. Θεωρεί ότι το ΕΑΔ θα πρέπει να προσανατολιστεί στη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των μετόχων και να εστιάσει στην δημιουργία νέων επιχειρήσεων μεγάλης δυναμικής.
- Το **ολλανδικό ΕΑΔ** επεσήμανε ότι η επιχειρηματικότητα είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας για το αγροτικό χώρο. Με τη συμμετοχή 4 ΟΤΔ και 24 INTERREG partners διοργανώνουν το Νοέμβριο ένα συνέδριο με στόχο τη προώθηση της οικονομικής συνεργασίας των επιχειρηματιών του αγροτικού χώρου. Η διοργάνωση θα πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον οι συμμετέχοντες επιχειρηματίες υπερβαίνουν το 50% του συνόλου των συμμετεχόντων.
- Το **ιταλικό ΕΑΔ** έχει προσδιορίσει την πρόσβαση στο κεφάλαιο ως θέμα κλειδί για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον αγροτικό χώρο.

Στο εργαστήριο παρουσίασαν 2 εργαλεία που έχουν αναπτύξει για το σκοπό αυτό:

1. On line business plan Αναπτύχθηκε από το ιταλικό ΕΑΔ και την ABI (Ένωση Ιταλικών Τραπεζών), αφορά στα μέτρα 112, 121, 122, 123 & 311 και απευθύνεται σε μελετητές – γεωπόνους, οι οποίοι εκπαιδεύονται στη χρήση του και υποστηρίζονται από help desk κατά την περίοδο που υπάρχουν ανοιχτές προκηρύξεις.

Η εμπειρία από τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους αλλά και η παρούσα οικονομική κρίση κατέδειξαν ότι συχνά αξιόλογα επενδυτικά σχέδια αγροτών δεν μπορούν να εξασφαλίσουν πιστώσεις από τις τράπεζες. Ένα αξιόπιστο business plan μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη συναλλαγή των αγροτών με τις τράπεζες διευκολύνοντας τη πρόσβασή τους στο κεφάλαιο και συνακόλουθα να συμβάλει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης.

Το on line business plan αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου συνδεδεμένο με το SIN (εθνικό σύστημα πληροφοριών) και βάσεις δεδομένων με τιμές, πληροφορίες περιοχών, κλπ. Βοηθάει αφενός τη χώρα να επιλέξει βιώσιμες επενδύσεις και αφετέρου τους ίδιους τους αγρότες να αξιολογήσουν τη δραστηριότητα τους.

Η πιλοτική εφαρμογή του άρχισε τέλος του 2009 στη περιφέρεια του Veneto. Περίπου 500 business plan συντάχθηκαν και κατατέθηκαν με τις προτάσεις αγροτών.

2. National Guarantee Fund (Εθνικό Ταμείο Εγγυήσεων) Δεδομένης της διαπιστωμένης δυσκολίας των αγροτών να εξασφαλίσουν πιστώσεις από τις τράπεζες ακόμα και μετά την θετική αξιολόγηση ενός business plan, το ταμείο εγγυήσεων μπορεί να διευκολύνει τη πρόσβαση στο κεφάλαιο των αγροτών που δεν έχουν εγγυήσεις πέρα από την ικανοποιητική αποδοτικότητα της επένδυσής τους.

Αξιοποιώντας το άρθρο 50 του Καν. 1974/2006 «στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, το ΕΓΤΑΑ μπορεί να συγχρηματοδοτεί δαπάνες για πράξεις που περιλαμβάνουν συνεισφορές για τη στήριξη ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων, ταμείων εγγυήσεων και ταμείων δανειοδοτήσεων», το ISMEA-Ινστιτούτο υπηρεσιών για τις αγορές αγροτικών προϊόντων και τροφίμων που είναι ένας εκ των φορέων που συμμετέχουν στη Δομή του Ιταλικού ΕΑΔ, έχει αναλάβει τη διαχείριση του National Guarantee Fund. Βασική προϋπόθεση για τη λήψη εγγυήσεων από το ταμείο είναι ο δικαιούχος να έχει επίσημη έγκριση ένταξης/χρηματοδότησης σε ένα από τα μέτρα ΠΠΑ.

Κύρια σημεία συζήτησης:

- Σε ποιο τύπο επιχείρησης θα έπρεπε να επικεντρωθεί η πρωτοβουλία (αγροτικές ή λοιπές (αγροτουριστικές, μεταποιητικές, κλπ) επιχειρήσεις, νεοϊδρυθείσες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις, κλπ.
  - Πως θα αντιμετωπιστούν συγκεκριμένα θέματα αγροτικής επιχειρηματικότητας όπως ανταγωνιστικότητα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και έλλειψη κεφαλαίων.
  - Η διερεύνηση συνεργιών με το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο εισάγοντας 'έξυπνα εργαλεία' για την υποστήριξη της αγροτικής επιχειρηματικότητας
- Συζητήθηκε και συμφωνήθηκε η δημιουργία ενός καταλόγου 'έξυπνων' εργαλείων και πρακτικών για την ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας στον αγροτικό χώρο, ο οποίος εφαρμόζεται ή σχεδιάζεται από τα κράτη μέλη.

Προτεινόμενες δραστηριότητες:

Συζητήθηκε ένα χρονοδιάγραμμα με τις περαιτέρω δραστηριότητες του εργαστηρίου που αφορούν τη συλλογή σχετικών στοιχείων από τα ΕΑΔ και την επεξεργασία αυτών με πρώτο στόχο τη παρουσίασή τους στην επόμενη συνάντηση των ΕΑΔ στο τέλος Ιουνίου στη Μάλτα.

Δ) Στο εργαστήριο με θέμα **Πιλοτικό “Project Information & Knowledge Sharing Exchange” (PIKSE) / συνάντηση Συντονιστικής Ομάδας “αξιόλογης εμπειρίας”** συμμετείχαν οι εξής: Ιταλία, Σουηδία, Εσθονία, Αυστρία, Ισπανία, Σκωτία, Βαλλονία, Πολωνία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Γαλλία και Ελλάδα (Πέτρος Μούχας).

Έγινε κατ’ αρχήν μια ανασκόπηση των όσων είχαν ειπωθεί κατά τις προηγούμενες δύο συναντήσεις των ΕΑΔ σχετικά με τις καλές πρακτικές και μια σύντομη υπενθύμιση του ρόλου του “*Project Information & Knowledge Sharing Exchange*” (PIKSE). Οι “καλές πρακτικές” έγιναν “αξιόλογες πρακτικές” διότι, όπως ειπώθηκε, θα μπορούσαν θεωρητικά να περιλαμβάνουν και πρακτικές προς αποφυγή. Μαθαίνουμε από τις εμπειρίες των άλλων και από τα λάθη.

Σκοπός του PIKSE, είναι η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων η οποία να παρουσιάζει αξιόλογες ενέργειες και δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ στο πλαίσιο των ΠΑΑ. Στόχος είναι η βελτίωση της εφαρμογής των ΠΑΑ, η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων δράσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ καθώς και η προώθηση της μεταφοράς τεχνογνωσίας και η χρήση από τους ενδιαφερόμενους των προτεινόμενων πρακτικών και ιδεών.

Σε πρώτη φάση, πιλοτικά, έχει δημιουργηθεί η Συντονιστική Ομάδα του PIKSE στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των ΕΑΔ από την Ιταλία, Σουηδία, Εσθονία, Ιρλανδία, Αυστρία, Ισπανία και Σκωτία, μαζί με αντιπρόσωπο από την DG Agri και το Contact Point (CP), η οποία και συγκέντρωσε περιπτωσιολογικές πρακτικές σε δύο κυρίως θεματικές ενότητες: α) Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και β) Επενδύσεις στον αγροδιατροφικό τομέα.

Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε δύο ομάδες οι οποίες επεξεργάστηκαν λεπτομερώς, από ένα υπόδειγμα η κάθε μία, αξιόλογων πρακτικών στην σύντομη και εκτενή μορφή τους. Ακολούθησε ανταλλαγή απόψεων πάνω στις φόρμες αυτές, “πού και πώς θα αναφέρεται τι”, συζητήθηκε αναλυτικά η μορφή με την οποία θα παρουσιάζονται οι πρακτικές αυτές και συμφωνήθηκε η περιληπτική φόρμα να έχει στυλ ταχυδρομικής κάρτας, η δε αναλυτική φόρμα, να την συνοδεύει σε δεύτερο επίπεδο, για όποιον ενδιαφέρεται για περισσότερα στοιχεία.

Η περιληπτική φόρμα μπορεί να περιλαμβάνει τον τίτλο του σχεδίου, συμφωνία σε επαφές-κλειδιά, την περιοχή του σχεδίου, λέξεις-κλειδιά εύρεσης, την Χώρα, την τοποθεσία / βάση του σχεδίου, τον στόχο(ους) και τους ωφελούμενους, τα αποτελέσματα / την κατάσταση και την διάρκεια, τον προϋπολογισμό (Άξονας, Μέτρο, όνομα Μέτρου), άλλες πληροφορίες (δικαιούχος, ιστοσελίδα, επαφές κ.λ.π.), φωτογραφία(ες) και/ή χάρτη(ες) και τέλος μηνύματα όπως διδάγματα, σημεία ενδιαφέροντος.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι προτάθηκε, όλες οι παρευρισκόμενες Χώρες να αποστείλουν στο CP, μέχρι το τέλος Απριλίου 2010, πέντε υποδείγματα αξιόλογων πρακτικών του οικείου ΠΑΑ, και όχι της 3^{ης} Π.Π., σύμφωνα με υπόδειγμα φόρμας που θα αποσταλεί.

Τα πρακτικά και οι σχετικές παρουσιάσεις έχουν αναρτηθεί από το Contact Point στη διεύθυνση http://static.enrd.eu/8_nrn_meetings_final_presentations.zip